

Jauniešu ar uzvedības traucējumiem programmu izvērtējums 2

Pakalpojuma mērķis:

Veicināt Rīgas pilsētā dzīvojošu sociālās atstumtības riskam pakļauto jauniešu sociālo integrāciju un mazināt sociālās atstumtības riskus, nodrošinot Rīgas pašvaldībā dzīvojošiem jauniešiem no sociālā riska ģimenēm, sociālās rehabilitācijas un atbalsta programmu jauniešiem ar uzvedības traucējumiem.

Mērķa grupa:

- Tiešā mērķa grupa – 15–17 klienti vecumā no 13-18 gadiem, kuriem Rīgas Sociālais dienests (turpmāk – RSD) ir konstatējis uzvedības traucējumus, kas ir šķērslis veiksmīgai sociālai integrācijai
- Netieša mērķa grupa – sabiedrība.

Pakalpojuma apraksts:

Pakalpojums tiek sniegts klientiem un viņu likumiskajiem pārstāvjiem, kuri atbilst šādām pazīmēm:

- klienti ar uzvedības problēmām (konstatēti likumpārkāpumi, skolas neapmeklēšana, mācīšanās grūtības, negatīvisms, norobežošanās no apkārtējiem, agresivitāte, zagšana, klaiņošana, melošana, apsūkāšanās, u.c.),
- klienti ar zemu motivāciju uzlabot savu dzīves kvalitāti, vērojamas regulāras garastāvokļa maiņas, depresīvs un noraidošs noskaņojums,
- sociālā izolētība (nepietiekams sociālais atbalsts, hobiju un interešu trūkums, klienti no trūcīgām un maznodrošinātām ģimenēm),
- klienti ar zemām sociālām prasmēm un iemaņām (zemas komunikācijas un saskarsmes prasmes, t.sk., prasmes risināt problēmas un konfliktus, lūgt palīdzību, atzīt kļūdas un problēmas, strādāt individuāli un grupā, iegūt informāciju un aizpildīt dokumentāciju, atrast darbu, apzināt savus resursus un stiprās puses, plānot laiku un budžetu, uzņemties atbildību, u.c.),
- izglītības problēmas (neapmeklē vai neregulāri apmeklē izglītības iestādi, nepabeigta pamatskolas izglītība).

Pakalpojuma aktivitātes:

- klientu sociālās funkcionēšanas izvērtēšana un personības profila veidošana,
- grupas saliedēšanas nometne (3 dienas),
- sociālā darbinieka konsultācijas,
- psihologa konsultācijas,
- mentoru pakalpojumi,
- saskarsmes nodarbības lielajā grupā,
- mazās interešu grupas,

- karjeras dienas,
- prasmju un praktisko iemaņu izbraukuma darbnīcas
- izbraukuma uzvedumi vai radoši projekti (2 gab.)
- saskarsmes grupas vecākiem kopā ar pusaudžiem,
- speciālistu konsultācijas pēc nepieciešamības (psihoterapeita, narkologa, ginekologa, karjeras konsultanta, speciālā pedagoga u.c.),
- ziemas izbraukuma treniņu (3 dienas) un pavasara nometni (5 dienas)
- ekskursiju kopā ar vecākiem (2 ekskursijas)
- programmas noslēguma pasākumu-laivu braucienu (3 dienas)
- starpinstitucionālo sadarbību (regulāras tikšanās pakalpojuma sniegšanas laikā)

Pakalpojumā izmantojamās pieejas:

- Resiliences jeb dzīves spēka pieeja, kas ir orientēta uz pieņemšanu un līdzvērtīgu attiecību veidošanu.
- Kopienas radošā pieeja, kas ir orientēta uz pusaudžu sociālām un uzvedības izmaiņām.
- Ģimenes sistēmiskā pieeja, kuras pamatā ir koncepts, ka ģimene kā sistēma ir vienots veselums, kur funkcionalitāti nosaka sistēmas procesi un attiecības starp ģimenes locekļiem. Ģimeni tāpat kā jebkuru sistēmu var ietekmēt un mainīt, izmantojot atbilstošus iejaukšanās veidus

Kopumā uz 2020. gadu tika pabeigtas trīs programmu kārtas un iesākta ceturrtā kārta. Katra kārta sastāv no diviem posmiem. Pirmais posms ilgst 8 mēnešus un otrs posms – 6 mēnešus.

Pētījuma mērķis

Galvenais pētījuma mērķis: noteikt vai programmu darbība veicina bērnu sociālas funkcionēšanas uzlabošanu.

Sociālas funkcionēšanas vērtēšanas metodoloģija

Lai novērtētu jauniešu sociālo funkcionēšanu tika izstrādāta pašvērtējuma anketa (360 grādu novērtēšana), kuru aizpildīja jaunieši un vecāki (vai aizbildņi) programmā - SPA "DARI", kā arī skolnieki, vecāki (vai aizbildņi), skola un sociālais darbinieks programmā - Samārieši „Palēciens”. Pašvērtējuma anketā tika iekļauti sekojoši kritēriji:

- **Paštēls**
  - Pašvērtējums
  - Paškritika
  - Radoša pašizpaušme
- **Sociālās prasmes**
  - Personīga higiēna un pašaprūpe
  - Spēja ievērot noteikumus
  - Uzvedība
  - Prasme darboties komandā
- **Emocionālā noturība**

- Emocionālais līdzsvars
- Prasme risināt konflikta situācijas
- Atbildība par savu rīcību
- Prasme sniegt atbalstu
- Prasme konstruktīvi izteikt kritiku
- Cieņa pret pieaugušiem
- Iecietība pret vienaudžiem
- **Motivācija**
  - Skolas apmeklējums
  - Uzcītība
  - Motivācija darboties
  - Iniciatīvas atspoguļošana
  - Karjeras mērķu skaidrība
  - Interesu noturība

Atkarībā no programmu kārtas bērnu vērtēšana tika veikta skalā no 1 līdz 10, vai no 1 līdz 5. Izanalizējot otras un trešās kārtas pašvērtējuma anketas (rezultātus skatīties sadaļā “datu apstrādes rezultāti”) konstatēti vairāki trūkumi programmu vērtēšanās metodoloģijā. Viens no būtiskākiem programmas vērtēšanas trūkumiem bija pašvērtējumu anketu subjektivitāte, kas balstījās pārsvarā uz iekšējam sajūtam, kuras var mainīties vairāku faktoru iedarbībā. Piemēram, jauniešu pašvērtējums programmu uzsakot balstījās uz objektīvo situāciju, kurā viņi atradās, savukārt, izejot programmu, viņu vērtējums kļuva kritiskāks, kas vairākos gadījumos neparādīja izaugumu, bet dažreiz pat samazināja vērtējumu. Skolas un sociāla darbinieka vērtējumu arī nevar uzskatīt par objektīvu, jo tie nespēja regulāri novērot jaunieša sociālo funkcionēšanu. Pārējie iemesli neveiksmīgai vērtēšanas sistēmai ir saistīti ar datu apstrādi. Pirmkārt, kritēriju daudzums ir pārāk liels, bet izlases lielums ir pārāk mazs, kas palielina statistisko kļūdu. Otrkārt, vērtēšanas skala (no 1 līdz 5) ir pārāk šaura. Visi augstāk uzskaitīti trūkumi rada lielu datu dispersiju, kas pie mazas izlases nevar parādīt programmu ietekmi uz jauniešu sociālo funkcionēšanu, tāpēc tika izstrādāta jauna vērtēšanas metodoloģija, kura ir brīva no augstāk minētiem trūkumiem.

Jaunas vērtēšanas metodoloģijas ietvaros izstrādāta jauna vērtēšanas anketa, kuru aizpildīja programmu īstenotāji. Vērtēšanas anketā tika iekļauti sekojoši kritēriji:

- **Skolas apmeklējums**
  - Neapmeklē/apmeklē skolu
  - Nav/ir uzcītīgs skolā
- **Uzvedības traucējumi**
  - Nav/ir policijas redzeslokā
  - Bieži/reti vai nav konfliktu situāciju
  - Lieto/maz vai nelieto atkarības vielas
- **Attiecību kvalitāte**

- Nav/ir piesaistes persona
- Īslaicīgas/noturīgas attiecības
- **Intereses, hobiji, motivācija**
  - Nav/ir pastāvīgas intereses
  - Īslaicīgs/noturīgs hobijs
  - Nav/ir motivācija
- **Dzīves jēga un mērķu skaidrība**
  - Redz/neredz dzīves jēgu
  - Ir/nav skaidri karjeras mērķi

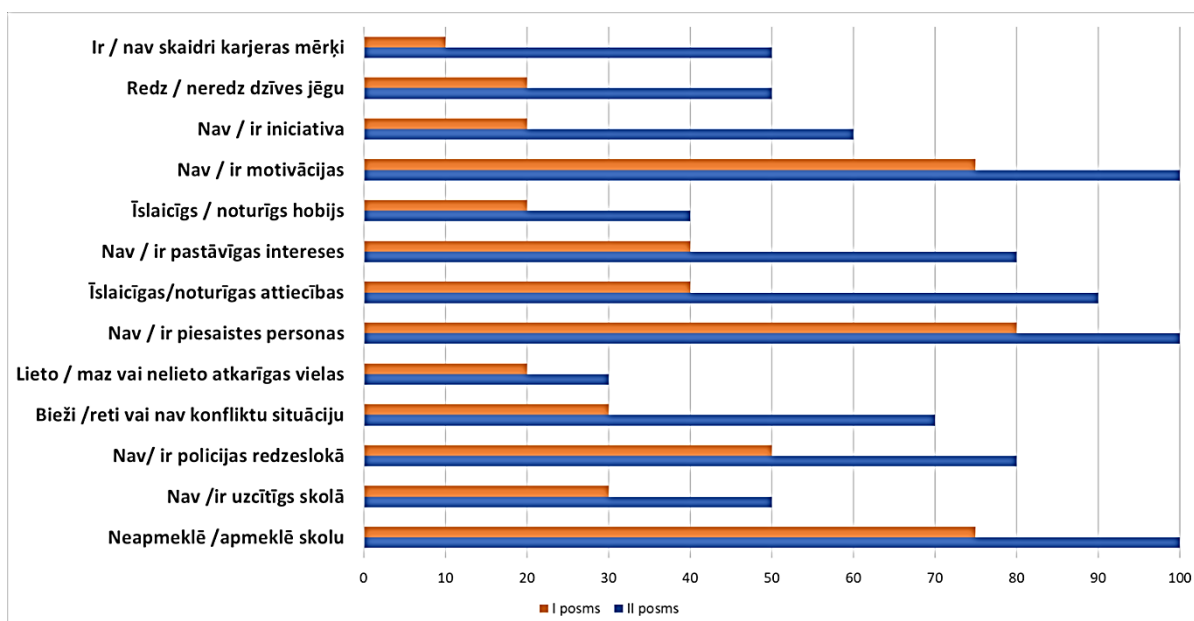
Galvenā jauno kritēriju atšķirība no veciem ir to objektīva mērīšana. Pirmkārt, visi kritēriji pieder dihotomiskai skalai (tikai divi iespējami iznākumi), kas vairākums gadījumu mēra pazīmes pozitīvo vai negatīvo iznākumu (ir/nav). Vairākums kritēriju ir viegli un viennozīmīgi definējami, izmērāmi vai konstatējami. Jauniešu novērtēšanu var taisīt programmu īstenotāji, jo rezultāti nav atkarīgi no vērtētāja, kas veicina cilvēkresursu taupīšanu.

Statistiskā datu apstrādes metodoloģija otrās un trešās kārtas pašvērtējuma anketām

Datu apstrādei pielietoja aprakstošo statistiku lai aprēķinātu vidējas vērtības. Pakalpojuma efektivitātes noteikšanai izmantoja neparametrisko *Wilcoxon signed rank* testu divām atkarīgām izlasēm. Efekta lielums ir aprēķināts izmantojot formulu: $r = z/\sqrt{N}$, kur r ir efekta lielums, z ir *Wilcoxon signed rank* testa aprēķināta vērtība un N ir kopējais īpatņu daudzums no abām izlasēm. Statistikā efekta lielums ir fenomena lieluma kvantitatīvais rādītājs. Efekta lielumi papildina statistisko hipotēžu testēšanu un spēlē svarīgu lomu *Power analysis*, izlases lieluma plānošanā un meta-analīzē.

Jauno vērtēšanas kritēriju statistiskā datu apstrādes metodoloģija

Lai analizētu jauniešu programmas efektivitāti pēc jaunas metodoloģijas tika izmantoti *McNemar* tests un *Chi-square goodness-of-fit* tests, kur *McNemar* tests pārbauda vai kopējais vērtējums pirms un pēc programmas ir izmainījies, bet *Chi-square goodness-of-fit* tests pārbauda vai tika sasniegts sagaidāmais rezultāts (skat 1. attēls).

1. Attēls Jauniešu programmu sagaidāmais rezultāts I un II posmam

Pirms pašas datu analīzes tika pārbaudīti testu nosacījumi un gadījuma, ja tie neizpildījās, tika izmantoti testu neparametriskie analogi. *McNemar* testu izmantoja, lai novērtētu izmaiņas, gan viena, gan divu programmas posmu griezumā. Rezultāti tika apkopoti tabulās, prezentējot p vērtību, kuras interpretācija ir atspoguļota zaļās un sarkanās krāsas veidā, kur sarkanā krāsa *McNemar* testa gadījumā nozīme, ka jauniešu sociāla funkcionēšana programmas ietekmē nav mainījusies, savukārt *Chi-square goodness-of-fit* testa gadījumā sarkana krāsa nozīme, ka sagaidāmais rezultāts nav sasniegts. Zaļā krāsa nozīme, ka jauniešu sociālā funkcionēšana programmas ietekmē ir būtiski uzlabojusies (*McNemar* tests) un sagaidāmais rezultāts ir sasniegts (*Chi-square goodness-of-fit* tests).

Datu apstrādes rezultāti

“360 grādu novērtēšana” anketu datu apstrādes rezultāti

Kopumā izvērtētas

- SPA “Dari” programmas otrā kārtā II posms (skat. 1. tabulu),
- Samāriešu „Palēciens” un SPA “Dari” programmu trešā kārtā I un II posms.

Iegūts ļoti atšķirīgs rezultāts ne tikai divu kārtu, bet arī divu posmu ietvaros. Būtiskas atšķirībās rezultātos konstatētas arī analizējot jauniešu, vecāku, skolas un sociāla darbinieka atbildes. Rezultāti ir apkopoti 1., 2. un 3. tabulā. Saistība starp atbildēm uz anketas jautājumiem un jaunieša dzimumu nav konstatēta. Programmu rezultātu salīdzinājums parādīja, ka būtisko atšķirību starp abām programmām nav.

SPA „Dari” otrās kārtas II posma rezultāts

	Vecāki		Jaunieši	
	Pirms	Pēc	Pirms	Pēc
Uzvedība	5	7	5	7
Uzcītība	4.5	7	3.5	5.5
Skolas apmeklējums			5	8
Personīgā higiēna un pašaprūpe	4.5	7.5	6.5	8
Atbildība par savu rīcību	3.5	6	6.5	8.5
Motivācija	4.5	6.5	5.5	8
Pašvērtējums	4.5	6.5	5.5	8
Emocionālais līdzsvars	2	6	6	7.5
Prasme darboties komandā	5	6	5	7
Prasme risināt konflikta situācijas	4.5	6.5	6	8.5
Iniciatīvas atspoguļošana	5	7	5	7
Paškritika	4	5.5	5	6
Prasme konstruktīvi izteikt kritiku	4	7	5.5	7
Prasme sniegt atbalstu			5	8
Cieņa pret pieaugušajiem	5	6.5	5.5	8.5
Iecietība pret vienaudžiem	4	7	5.5	8
Karjeras mērķu skaidrība	3	6	4.5	6.5
Interesešu noturība	5.5	6	5	7.5
Spēja ievērot noteikumus	2.5	4.5	4	6.5
Radošā pašizpaušme	5.5	6.5	4.5	6.5
Kopā	4.5	6.5	5	7.5

Otras kārtas rezultāts

Otrā kārtā jauniešu vērtēšana tika veikta mērījumu skalā no 1 līdz 10. Galvenie rezultāti parādīja, ka kopumā SIA “DARI” programma pozitīvi ietekmē jauniešu sociālo funkcionēšanu (skat. 1. tabulu). Tabulā ir atspoguļotas vidējās vērtības, kas norāda uz būtiskam kritēriju izmaiņām. Tukšas vietas tabulā norāda uz to, ka izmaiņas nav notikušas.

Trešās kārtas rezultāts

Trešajā kārtā jauniešu vērtēšana tika veikta mērījumu skalā no 1 līdz 5. Galvenie rezultāti parādīja, ka samazinājās datu dispersija, kas būtiski ietekmēja statistisko testu rezultātus, un salīdzinājumā ar otro kārtu pēc vairākiem parametriem jauniešu sociāla funkcionēšana neuzlabojas ne pirmajā, ne otrajā posmā. Programmu kvalitātes kritums ir izskaidrojams ar vērtēšanas skalas izmaiņu un mērījumu subjektivitāti.

Samāriešu „Palēciens” trešās kārtas I un II posma rezultāts

	I posms				II posms			
	Jaunieši	Vecāki	RSD	Skola	Jaunieši	Vecāki	RSD	Skola
	Pir.	Pēc	Pir.	Pēc	Pir.	Pēc	Pir.	Pēc
Regulāri apmeklē skolu		3	4					
Interesē mācību sasniegumi						2	4	
Karjeras mērķi ir skaidri								
Intereses ir noturīgas								
Spēj izrādīt iniciatīvu, ierosināt idejas								
Vēlas aktīvi darboties								
Ievēro personisko higiēnu un pašaprūpi								
Spēj ievērot noteikumus		2.5	3.5		2	4		
Prasme sadarboties komandā								
Uzvedība atbilst vispārpieņemtām normām		3	4					
Prot lūgt palīdzību un atbalstu								
Prot pastatāvīgi plānot darbības					2.5	3		
Pašvērtējums atbilst realitātei								
Izvirza sev adekvātas prasības								
Spēj uz klausīt kritiku								
Zina savas stiprās puses un talantus								
Piemīt optimisms								
Prot risināt konflikta situācijas								
Emocijas ir līdzsvarotas					2	3		
Spēj uzņemties atbildību par savu rīcību					2	4		
Prot sniegt atbalstu, palīdzēt citiem								
Prot konstruktīvi izteikt kritiku								
Cieņa pret pieaugušajiem								
Iecietība pret vienaudžiem								

SPA „Dari” trešās kārtas I un II posma rezultāts

	I posms		II posms			
	Jaunieši	Vecāki	Jaunieši	Vecāki	Jaunieši	Vecāki
	Pirms	Pēc	Pirms	Pēc	Pirms	Pēc
Regulāri apmeklē skolu						
Interesē mācību sasniegumi						
Karjeras mērķi ir skaidri					3	4
Intereses ir noturīgas			2.5	3.5	3	4
Spēj izrādīt iniciatīvu, ierosināt idejas						
Vēlas aktīvi darboties						
Ievēro personisko higiēnu un pašaprūpi						
Spēj ievērot noteikumus						
Prasme sadarboties komandā						
Uzvedība atbilst vispārpieņemtām normām						
Prot lūgt palīdzību un atbalstu						
Prot patstāvīgi plānot darbības						
Pašvērtējums atbilst realitātei						
Izvirza sev adekvātas prasības						
Spēj uz klausīt kritiku	3	4				
Zina savas stiprās puses un talantus						
Piemīt optimisms						
Prot risināt konflikta situācijas					3	4
Emocijas ir līdzsvarotas						
Spēj uzņemties atbildību par savu rīcību					4	2
Prot sniegt atbalstu, palīdzēt citiem						
Prot konstruktīvi izteikt kritiku	3	4				
Cieņa pret pieaugušajiem						
Iecietība pret vienaudžiem						

Jaunas vērtēšanas metodoloģijas datu apstrādes rezultāts

Pēc jaunas metodoloģijas tika novērtēti jaunieši no pirmās līdz trešajai kārtai. Iegūti rezultāti ir apkopoti tabulās (skat. zemāk). Galvenie rezultāti parādīja, ka abas programmas ne vienmēr dot būtiski pozitīvas jauniešu sociālas funkcionēšanas izmaiņas, bet kopumā vienmēr efektīvi sasniedz savus mērķus. Analizējot jauniešu pozitīvas izmaiņas viena posma ietvaros konstatēts, ka gandrīz pusē gadījumos izmaiņas nav būtiskas, savukārt veicot to pašu analīzi jau divu posmu ietvaros jeb visas programmas darbības laikā konstatēts, ka vairākums gadījumu jauniešu sociālas funkcionēšana būtiski uzlabojas. Iegūtie rezultāti ir izskaidrojami ar dažādu jauniešu sastāvu, kur katrā grupā ir savas individuālas un specifiskas vajadzības lai uzlabotu jauniešu sociālo funkcionēšanu, ka arī ar relatīvi nelielu laiku, kurā tiek īstenota programma.

SPA „Dari” pirmā kārtā I posms

Vērtēšanas kritēriji	McNemar's tests	Chi-square goodness-of-fit test	Sagaidāms rezultāts
1. Skolas apmeklējums			
Neapmeklē / apmeklē skolu	0.24	1	75%
Nav / ir uzcītīgs skolā	0.13	1	30%
2. Uzvedības traucējumi			
Nav/ ir policijas redzeslokā	1	0.07	50%
Bieži / reti vai nav konfliktu situāciju	0.02	0.10	30%
Lieto / maz vai nelieto atkarīgas vielas	0.009	0.56	20%
3. Attiecību kvalitāte			
Nav / ir piesaistes personas	0.13	1	75-80%
Īslaicīgas/noturīgas attiecības	0.005	1	30-40%
4. Intereses, hobiji, motivācija			
Nav / ir pastāvīgas intereses	0.11	1	40%
Īslaicīgs / noturīgs hobijs	0.04	1	20%
Nav / ir motivācijas	1	0.77	75%
5. Dzīves jēga un mērķu skaidrība			
Redz / neredz dzīves jēgu	0.44	1	10-20%
Ir / nav skaidri karjeras mērķi	0.002	0.055	Dari – 10% Palēciens – 10%

SPA „Dari” pirmā kārtā (pēc-uzraudzības periods)

Vērtēšanas kritēriji	McNemar's tests	Chi-square goodness-of-fit test	Sagaidāms rezultāts
1. Skolas apmeklējums			
Neapmeklē / apmeklē skolu			100%
Nav / ir uzcītīgs skolā		1	50%
2. Uzvedības traucējumi			
Nav/ ir policijas redzeslokā		1	80%
Bieži / reti vai nav konfliktu situāciju		1	70%
Lieto / maz vai nelieto atkarīgas vielas		1	30%
3. Attiecību kvalitāte			
Nav / ir piesaistes personas		1	100%
Īslaicīgas/noturīgas attiecības		1	80-90%
4. Intereses, hobiji, motivācija			
Nav / ir pastāvīgas intereses		0.74	80%
Īslaicīgs / noturīgs hobijs		0.18	40%
Nav / ir motivācijas		0.13	100%
5. Dzīves jēga un mērķu skaidrība			
Redz / neredz dzīves jēgu		1	50%
Ir / nav skaidri karjeras mērķi		0.057	Dari – 50% Palēciens – 20-30%

SPA „Dari” otrā kārtā I posms

Vērtēšanas kritēriji	McNemar's tests	Chi-square goodness-of-fit test	Sagaidāms rezultāts
1. Skolas apmeklējums			
Neapmeklē /apmeklē skolu	p = 0.14	P = 0.65	75%
Nav /ir uzcītīgs skolā	p = 0.009	P = 0.77	30%
2. Uzvedības traucējumi			
Nav/ ir policijas redzeslokā	p = 0.50	P = 0.02	50%
Bieži /reti vai nav konfliktu situāciju	p = 0.62	P = 0.40	30%
Lieto / maz vai nelieto atkarīgas vielas	p = 0.64	P = 0.51	20%
3. Attiecību kvalitāte			
Nav / ir piesaistes personas	P = 0.06	P = 0.65	75-80%
Īslaicīgas/noturīgas attiecības	P = 0.82	P = 0.02 – 0.11	30-40%
4. Intereses, hobiji, motivācija			
Nav / ir pastāvīgas intereses	P = 0.75	P = 0.11	40%
īslaicīgs / noturīgs hobijs	P = 0.18	P = 0.19	20%
Nav / ir motivācijas	P = 1	P = 0.88	75%
5. Dzīves jēga un mērķu skaidrība			
Redz / neredz dzīves jēgu	P = 0.07	P = 0.90 – 1	10-20%
Ir / nav skaidri karjeras mērķi	P = 0.5	P = 0.66	Dari – 10% Palēciens – 10%

SPA „Dari” otrā kārtā II posms

Vērtēšanas kritēriji	McNemar's tests (I posms- II posms)	McNemar's tests (II posms- II posms)	Chi-square goodness-of-fit test	Sagaidāms rezultāts
1. Skolas apmeklējums				
Neapmeklē /apmeklē skolu	0.04	0.01	1	100%
Nav /ir uzcītīgs skolā	<0.001	0.61	1	50%
2. Uzvedības traucējumi				
Nav/ ir policijas redzeslokā	0.26	0.09	0.48	80%
Bieži /reti vai nav konfliktu situāciju	0.01	0.33	1	70%
Lieto / maz vai nelieto atkarīgas vielas	0.057	0.30	0.48	30%
3. Attiecību kvalitāte				
Nav / ir piesaistes personas	0.04	0.01	1	100%
Īslaicīgas/noturīgas attiecības	0.001	0.21	1	80-90%
4. Intereses, hobiji, motivācija				
Nav / ir pastāvīgas intereses	0.069	0.44	1	80%
Īslaicīgs / noturīgs hobijs	0.02	0.44	1	40%
Nav / ir motivācijas	0.003	0.004	1	100%
5. Dzīves jēga un mērķu skaidrība				
Redz / neredz dzīves jēgu	0.03	0.007	1	50%
Ir / nav skaidri karjeras mērķi	<0.001	0.61	0.22	Dari – 50% Palēciens – 20-30%

SPA „Dari” trešā kārtā I posms

Vērtēšanas kritēriji	McNemar's tests	Chi-square goodness-of-fit test	Sagaidāms rezultāts
1. Skolas apmeklējums			
Neapmeklē / apmeklē skolu	0.009	0.09	75%
Nav / ir uzcītīgs skolā	0.01	0.25	30%
2. Uzvedības traucējumi			
Nav / ir policijas redzeslokā	0.75	0.43	50%
Bieži / reti vai nav konfliktu situāciju	0.04	0.20	30%
Lieto / maz vai nelieto atkarīgas vielas	0.21	0.10	20%
3. Attiecību kvalitāte			
Nav / ir piesaistes personas	0.68	1	75-80%
Īslaicīgas/noturīgas attiecības	0.09	1	30-40%
4. Intereses, hobiji, motivācija			
Nav / ir pastāvīgas intereses	0.01	1	40%
Īslaicīgs / noturīgs hobijs	0.03	0.56	20%
Nav / ir motivācijas	1	1	75%
5. Dzīves jēga un mērķu skaidrība			
Redz / neredz dzīves jēgu	0.001	0.39 - 1	10-20%
Ir / nav skaidri karjeras mērķi	0.004	0.12	Dari – 10% Palēciens – 10%

SPA „Dari” trešā kārtā II posms

Vērtēšanas kritēriji	McNemar's tests (I posms- II posms)	McNemar's tests (II posms- II posms)	Chi-square goodness-of-fit test	Sagaidāms rezultāts
1. Skolas apmeklējums				
Neapmeklē / apmeklē skolu	0.04	0.02	0.09	100%
Nav / ir uzcītīgs skolā	0.003	0.72	0.34	50%
2. Uzvedības traucējumi				
Nav / ir policijas redzeslokā	0.003	0.14	0.49	80%
Bieži / reti vai nav konfliktu situāciju	<0.001	0.01	1	70%
Lieto / maz vai nelieto atkarīgas vielas	0.02	0.07	0.49	30%
3. Attiecību kvalitāte				
Nav / ir piesaistes personas	<0.001	0.007	1	100%
Īslaicīgas/noturīgas attiecības	<0.001	0.45	1	80-90%
4. Intereses, hobiji, motivācija				
Nav / ir pastāvīgas intereses	<0.001	0.81	1	80%
Īslaicīgs / noturīgs hobijs	0.45	0.60	0.33	40%
Nav / ir motivācijas	0.003	0.01	1	100%
5. Dzīves jēga un mērķu skaidrība				
Redz / neredz dzīves jēgu	<0.001	0.61	1	50%
Ir / nav skaidri karjeras mērķi	<0.001	0.13	1	Dari – 50% Palēciens – 20-30%

Samāriešu „Palēciens” otrā kārtā I posms

Vērtēšanas kritēriji	McNemar's tests	Chi-square goodness-of-fit test	Sagaidāms rezultāts
1. Skolas apmeklējums			
Neapmeklē /apmeklē skolu	0.22	0.77	75%
Nav /ir uzcītīgs skolā	0.24	1	30%
2. Uzvedības traucējumi			
Nav/ ir policijas redzeslokā	0.052	0.11	50%
Bieži /reti vai nav konfliktu situāciju	0.50	0.08	30%
Lieto / maz vai nelieto atkarīgas vielas	0.03	0.74	20%
3. Attiecību kvalitāte			
Nav / ir piesaistes personas	1	0.38-0.56	75-80%
Īslaicīgas/noturīgas attiecības	0.21	0.08 – 0.43	30-40%
4. Intereses, hobiji, motivācija			
Nav / ir pastāvīgas intereses	0.30	0.18	40%
īslaicīgs / noturīgs hobijs	0.21	1	20%
Nav / ir motivācijas	0.07	0.54	75%
Nav / ir iniciatīva	0.007	1	20%
5. Dzīves jēga un mērķu skaidrība			
Redz / neredz dzīves jēgu	0.009	0.055 – 0.74	10-20%
Ir / nav skaidri karjeras mērķi	0.02	1	Dari – 10% Palēciens – 10%

Samāriešu „Palēciens” otrā kārtā II posms

Vērtēšanas kritēriji	McNemar's tests (I posms- II posms)	McNemar's tests (II posms- II posms)	Chi-square goodness-of-fit test	Sagaidāms rezultāts
1. Skolas apmeklējums				
Neapmeklē /apmeklē skolu	0.04	0.01	1	100%
Nav /ir uzcītīgs skolā	<0.001	0.04	0.9	50%
2. Uzvedības traucējumi				
Nav/ ir policijas redzeslokā	0.02	1	0.69	80%
Bieži /reti vai nav konfliktu situāciju	0.02	0.38	0.53	70%
Lieto / maz vai nelieto atkarīgas vielas	0.02	0.01	0.10	30%
3. Attiecību kvalitāte				
Nav / ir piesaistes personas	<0.001	0.007	1	100%
Īslaicīgas/noturīgas attiecības	<0.001	0.38	0.61 - 0.69	80-90%
4. Intereses, hobiji, motivācija				
Nav / ir pastāvīgas intereses	<0.001	0.26	0.49	80%
īslaicīgs / noturīgs hobijs	0.003	0.77	0.10	40%
Nav / ir motivācijas	<0.001	0.01	0.09	100%
Nav / ir iniciatīva	<0.001	0.44	0.22	60%
5. Dzīves jēga un mērķu skaidrība				
Redz / neredz dzīves jēgu	0.08	0.50	0.75	50%
Ir / nav skaidri karjeras mērķi	<0.001	0.44	1	Dari – 50% Palēciens – 20-30%

Samāriešu „Palēciens” trešā kārtā I posms

Vērtēšanas kritēriji	McNemar's tests	Chi-square goodness-of-fit test	Sagaidāms rezultāts
1. Skolas apmeklējums			
Neapmeklē /apmeklē skolu	0.11	0.38	75%
Nav /ir uzcītīgs skolā	0.13	0.57	30%
2. Uzvedības traucējumi			
Nav/ ir policijas redzeslokā	0.02	0.03	50%
Bieži /reti vai nav konfliktu situāciju	0.26	0.25	30%
Lieto / maz vai nelieto atkarīgas vielas	0.23	0.09	20%
3. Attiecību kvalitāte			
Nav / ir piesaistes personas	0.24	0.77 - 1	75-80%
Īslaicīgas/noturīgas attiecības	0.21	0.08 - 0.43	30-40%
4. Intereses, hobiji, motivācija			
Nav / ir pastāvīgas intereses	0.13	0.79	40%
īslaicīgs / noturīgs hobijs	0.13	1	20%
Nav / ir motivācijas	0.02	0.13	75%
Nav / ir iniciatīva	0.007	1	20%
5. Dzīves jēga un mērķu skaidrība			
Redz / neredz dzīves jēgu	0.04	1	10-20%
Ir / nav skaidri karjeras mērķi	0.04	1	Dari – 10% Palēciens – 10%

Samāriešu „Palēciens” trešā kārtā II posms

Vērtēšanas kritēriji	McNemar's tests (I posms- II posms)	McNemar's tests (II posms- II posms)	Chi-square goodness-of-fit test	Sagaidāms rezultāts
1. Skolas apmeklējums				
Neapmeklē /apmeklē skolu	1	1	0.09	100%
Nav /ir uzcītīgs skolā	0.005	0.18	0.10	50%
2. Uzvedības traucējumi				
Nav/ ir policijas redzeslokā	0.041	0.042	0.14	80%
Bieži /reti vai nav konfliktu situāciju	0.001	0.26	0.19	70%
Lieto / maz vai nelieto atkarīgas vielas	0.02	0.01	1	30%
3. Attiecību kvalitāte				
Nav / ir piesaistes personas	<0.001	0.04	0.09	100%
Īslaicīgas/noturīgas attiecības	<0.001	0.14	0.61 - 1	80-90%
4. Intereses, hobiji, motivācija				
Nav / ir pastāvīgas intereses	0.01	1	0.22	80%
īslaicīgs / noturīgs hobijs	0.03	1	0.74	40%
Nav / ir motivācijas	<0.001	0.18	0.004	100%
Nav / ir iniciatīva	0.003	0.75	0.54	60%
5. Dzīves jēga un mērķu skaidrība				
Redz / neredz dzīves jēgu	0.003	0.72	0.34	50%
Ir / nav skaidri karjeras mērķi	0.01	1	0.001 – 0.03	Dari – 50% Palēciens – 20-30%

Kopsavilkums

Galvenie rezultāti parādīja, ka abas jauniešu programmas būtiski pozitīvi ietekmē jauniešu sociālo funkcionēšanu, ko apliecina gan empīriskas izmaiņas, gan sasniegtie rezultāti. Būtiskas sociālas funkcionēšanas izmaiņas viena posma ietvaros vairākums gadījumu nenotiek, savukārt divu posmu ietvaros izmaiņas jau ir būtiskas, no kā var izsecināt, ka viena posma laiks nav pietiekams lai notiktu būtiskas izmaiņas salīdzinājumā ar starta pozīciju. Sagaidāmie rezultāti pārsvarā tiek sasniegti katrā programmas posmā, kas ir saistītes ar pakāpenisko un objektīvo prasību definēšanu un pieaugumu. Iespējamie programmu vērtēšanas uzlabojumi vai papildinājumi varētu būt saistīti ar sagaidāmo rezultātu definēšanu izrietot no jauniešu sastāva programmas sākumā, piemēram, ņemot vērā tādus faktorus, ka jaunieša garīgo attīstību vai stipru atkarību no narkotiskām vielām.

I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I
1 5 10

Es to nevaru novērtēt

EMOCIONĀLĀ NOTURĪBA

8. Emocionālais līdzsvars

I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I
1 5 10

Es to nevaru novērtēt

9. Prasme risināt konflikta situācijas

I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I
1 5 10

Es to nevaru novērtēt

10. Atbildība par savu rīcību

I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I
1 5 10

Es to nevaru novērtēt

11. Prasme sniegt atbalstu

I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I
1 5 10

Es to nevaru novērtēt

12. Prasme konstruktīvi izteikt kritiku

I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I
1 5 10

Es to nevaru novērtēt

13. Cieņa pret pieaugušajiem

I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I
1 5 10

Es to nevaru novērtēt

14. Iecietība pret vienaudžiem

I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I

Es to nevaru novērtēt

MOTIVĀCIJA

15. Skolas apmeklējums

I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I

Es to nevaru novērtēt

16. Uzcītība

I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I
1 5 10

Es to nevaru novērtēt

17. Motivācija darboties

I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I
1 5 10

Es to nevaru novērtēt

18. Iniciatīvas atspoguļošana

I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I			
1	5		10
1	5		10

Es to nevaru novērtēt

19. Karjeras mērķu skaidrība

I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I			
1	5		10

Es to nevaru novērtēt

20. Interēšu noturība

I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I-----I			
1	5		10

Es to nevaru novērtēt

Piezīmes:
